

Gastrointestinální parazité v chovech masného skotu a rezistence vůči antiparazitikům

MVDr. Karol Račka

Státní Veterinární Ústav Jihlava

racka@svujihlava.cz

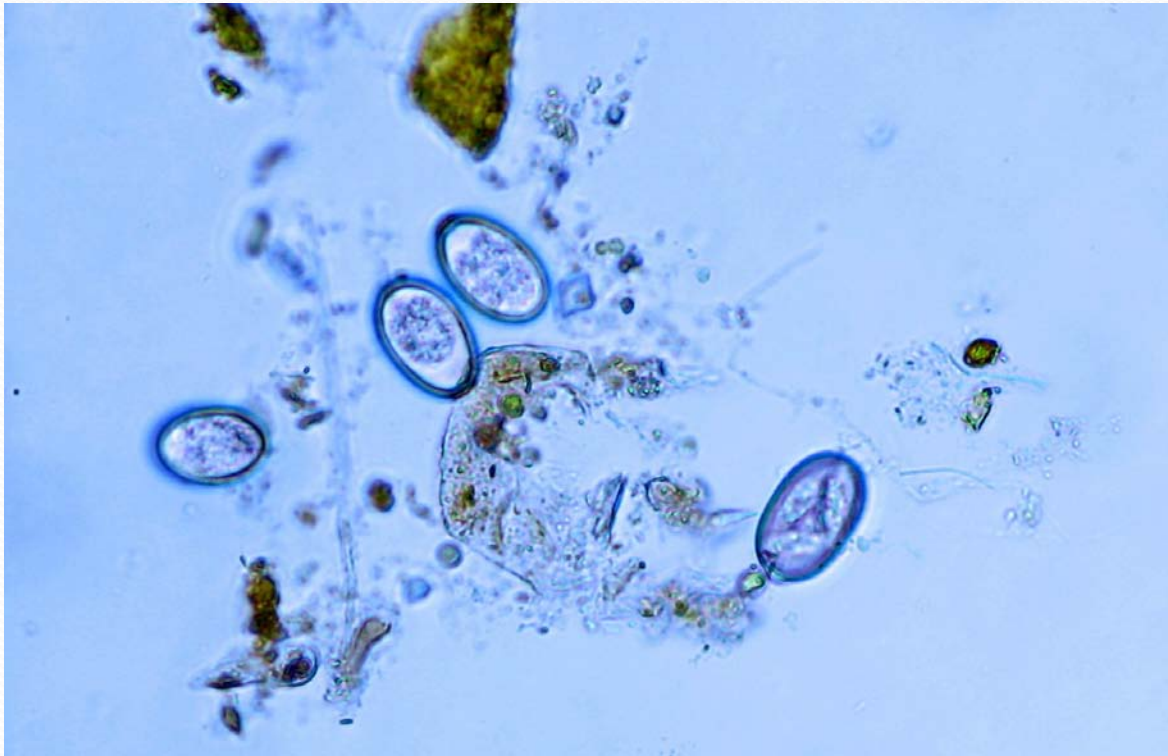
Obsah prezentace

- Nejvýznamnější gastrointestinální parazité skotu
- Gastrointestinální strongyly jako nejvýznamnější skupina parazitů (nejen) masného skotu
- Rezistence vůči antiparazitikům

Kokcidióza

telata 2 až 6 měsíců

Eimeria bovis, *Eimeria zuernii*, *Eimeria auburnensis*

Fasciolóza

Fasciola hepatica

Lokalizace : žlučovody a žlučový měchýř (dospělce)
jaterní parenchym a dutina břišní (juvenilní stádia)

Hepatitisida a cholangitida

Vývojový cyklus – vodní plži *Lymnaea truncatula*

Rizikové oblasti → pastevní způsob chovu

Nákaza požitím adoleskarií na trávnatém porostu

Paramphistomóza

- *Paramphistomum cervi* a *Caliphoron daubneyi*
- 2015: 3,5 % prevalence ↔ 2016: 6,3 % prevalence
- Migrace larválních stadií z tenkého střeva do rumenu a retikula → katarální až hemoragický zánět jejunu
- Dospělé motolice → anemie, hypoproteinémie, edém, snížený apetit , přírůstky hmotnosti a doживost

Moniezióza

Tasemnice *Monieza expansa* a *Moniezia benedeni*

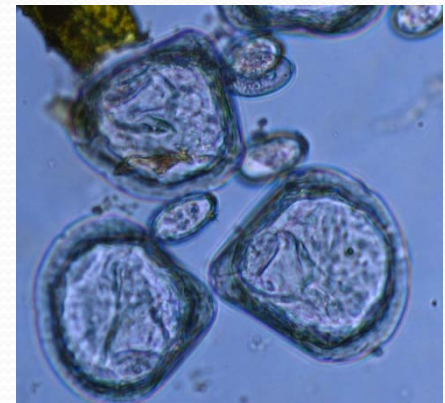
Lokalizace → tenké střevo

Katarální enteritida, anémie, nervové příznaky

↘
křeče, maněžovité pohyby

Vývojový cyklus → půdní roztoči *Oribatidae* → cysticerkoid

Nákaza pozřením trávy s roztoči

Gastrointestinální strongyly

Hlístice čeledi *Trichostrongylidae*

Trichostrongylus, *Nematodirus*, *Haemonchus contortus*,
Ostertagia a *Cooperia*

Vývojový cyklus přímý bez mezihostitele

Nákaza orálně infekčními larvami L₃

Závislost na srážkách a teplotě ($\geq 2,5$ cm, 15°C - 32°C)

Infekční stadium L₃ → 5 až 7 dní → horní části vegetace

Migrace 15 cm do půdy → přežívání několik měsíců

Gastrointestinální hlístice

- 80 – 100% prevalence na pastvinách
- *Ostertagia ostertagi* a *Cooperia oncophora*

Gastrointestinální strongyly

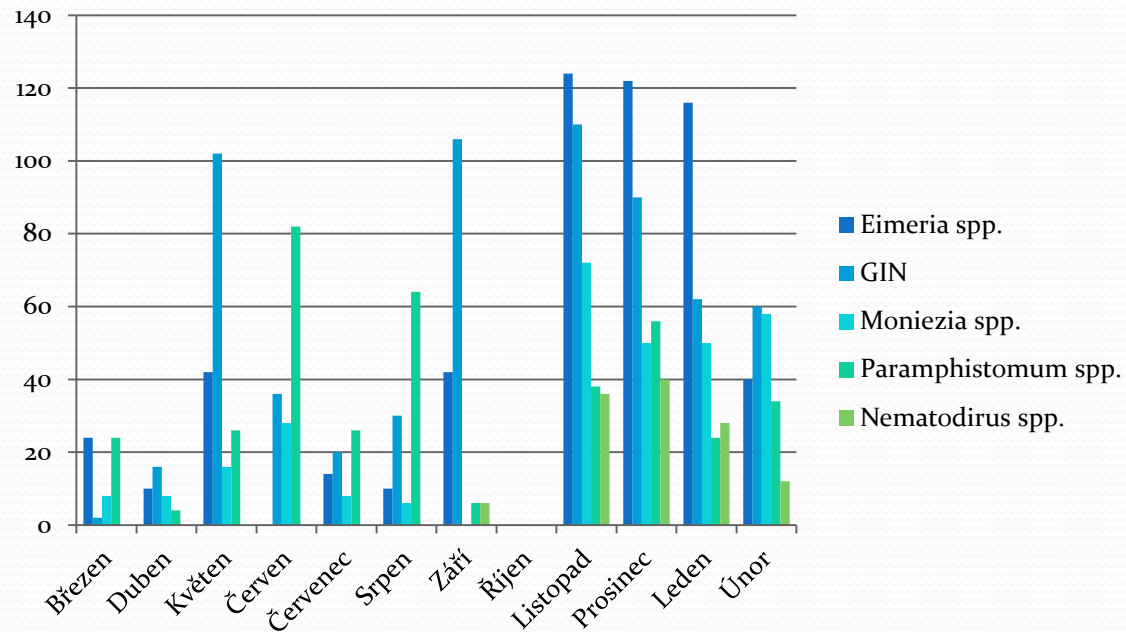
- nejčastěji diagnostikovaní gastrointestinální paraziti skotu
- průjmová onemocnění, snížení doживosti a pokles hmotnostních přírůstků
- Infekce gastrointestinálními strongyly způsobuje ztrátu cca 10 kg hmotnosti na jatečně opracované tělo
- ***Ostertagia ostertagi*** je nejpatogennější a působí gastroenteritidy
- ***Cooperia oncophora*** vykazuje vysokou rezistenci k anthelmintikům

Gastrointestinální strongyly

- Diverzitě a významu strongylidních hlístic a především nástupu anthelmintické rezistence je v EU věnovaná značná pozornost např. v Belgii, Německu, Švédsku nebo Velké Británii
- Ojedinělé studie z let 1997-2008 poukazují na přítomnost škály endoparazitů včetně strongylů s dominancí *Ostertagia ostertagi* a *Cooperia oncophora*
-
- **Aktuální data z ČR chybí**

Gastrointestinální nematodózy

- Pilotní studie SVÚ Jihlava (4 farmy)

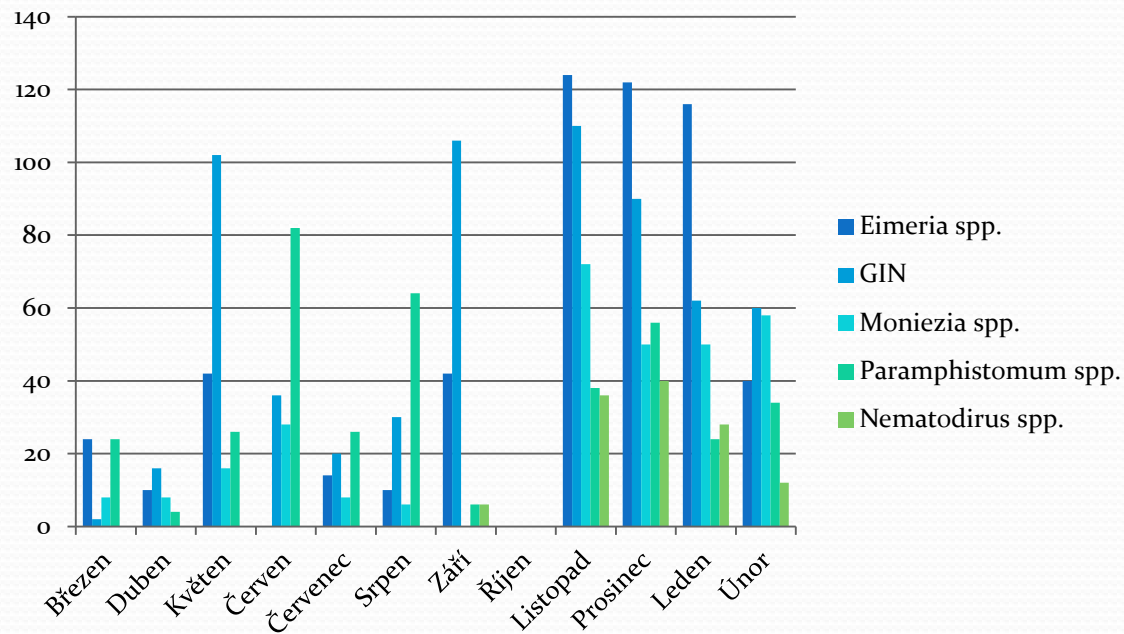

Anthelmintická rezistence

- Anthelmintická rezistence je schopnost odolávat účinkům antiparazitika, přenášená geneticky na potomstvo = geneticky rezistentní populaci parazitů
- nejčastější u ovcí, koz a koní
- U skotu zaznamenaná zejména v Belgii, Německu, Švédsku a Velké Británii – problematika významně podhodnocená v rámci celé EU
- Makrocyclické laktony
- Dlouhodobé používání anthelmintik vede k nárůstu anthelmintických rezistencí

Anthelmintická rezistence

- Aktuální data o AR u skotu v ČR zásadně chybí
- V rámci pilotní studie SVÚ Jihlava na jedné z farem EPG přesahovaly hodnotu 100 navzdory odčervování, což je jasnou indikací pro existující rezistenci.

Anthelmintická rezistence

- **prevence rezistence :**
- pravidelné vyšetřování zvířat na přítomnost helmintů, prováděné laboratorním vyšetřením trusu zvířat
- cílená aplikace anthelmintik
- Správné dávkování
- Frekvence odčervování
- Střídání anthelmintik dle účinné látky

Anthelmintická rezistence

- **Detekce rezistence :**
- V případě podezření na výskyt rezistence je možno použít několik testů k jejímu potvrzení nebo vyloučení
- U skotu jedině FECRT (Fecal Egg Count Reduction Test), spočívající v přesném stanovení poklesu množství vajíček strongylů v trusu zvířat po podání anthelmintika.

Závěr

- **Plánovaný projekt VFU Brno + SVÚ Jihlava + ČSCHMS**
- Na zmapování situace v podmínkách ČR je nezbytné vyšetřit plošně velké množství chovů masného skotu.
- Druhová determinace gastrointestinálních strongylu
- Stanovení rezistence vůči anthelmintikum
- V případě, že se rezistence v některých chovech potvrdí, je potřebná změna strategie odčervování a to výměnou účinné látky (přípravku) a dávkování
- V případech, kdy se rezistence nepotvrdí, jedná se o důležitý
- poznatek z hlediska potřebné prevence vzniku rezistence v budoucnu a to osvětou ohledně správného přístupu k odčervování

Děkuji za pozornost

